

der findes Personer, som ere stiftede til at overtage dette Hverv for det Honorar, som man derfor kan byde dem. Alle de andre almindelige Undersøgelser fra andre Lande og her osv. have for mig ingen Betydning ligeoverfor dette reent personlige Spørgsmaal. Det er af den allerførste Vigtighed, dermed staaer og falder det Hele. Kunde det lykkes at finde saadanne Personer, da var der vistnok overordentlig Meget, der kunde tale for Examenskommissionens Oprettelse. Jeg skal saaledes fra raade, dersom man i denne Henseende vil slutte sig til Ministeriet, at stemme for Wændingsforslaget. Dersom det skulde blive vedtaget, vil jeg, som sagt, foreslaae til tredie Behandling, at hele Posten gaaer ud. Der er jo al mulig Opfordring for de ærede Lærere ved Universitetet til selv at optage denne Sag om Examenskommissioner, naar de finde den saa paatværgende nødvendig og saa populær. Det Sidste vil vel ingen Forhindring være for Universitetets Lærere til at optage den; jeg vil ikke sige, at deri ligger nogen Opfordring, men heller ikke nogen Forhindring, og alle de samme Grunde, som den ærede Forslagsstiller gjorde gjældende ligeoverfor Ministeriet, vedrøre ogsaa Universitetet. Uagtet jeg derfor har yttret, at jeg ikke vil modtage Bevillingen uden i den Stikkelse, hvori jeg har forlangt den, kunne Andre gjerne tage Initiativet og sætte Sagen i Bevægelse og derefter henvende sig til Ministeriet; jeg skal da med Fornøielse fremme den.

Andrø: Jeg maa ganske bestemt fremhæve, at jeg slet ikke skjønner, at jeg staaer i nogenformhelt Opposition imod det, som den høitærede Minister væsentligt maa antages at tilsigte ved Forslaget. Jeg anerkjender den Trang, der er til Forandringer i Studiernes nuværende Indretning, og jeg troer i saa Henseende blot at behøve at henvise til det eneste Faktum, der jo er indrømmet fra alle Sider, at Embedsexaminerne nutildags fordrer, ikke for de flette, men for de jævnt gode Kandidater, et Studium af 6, 7, 8 Aar. Dette alene er tilstrækkeligt, saa at ingen videre dybtgaaende Detail er nødvendig for at gjøre det klart for Enhver, at en Forandring maa der være at foretage; men Spørgsmaalet er ene og alene,

som det af den ærede Minister meget skarpt blev fremhævet, om man vil ansee det meest passende, at Sagen afgjøres af administrativt Bei, om jeg saa maa sige, skult for Lovgivningsmagten, eller om den skal finde sin aabne Drøftelse og endelige Vedtagelse af den Lovgivende Magt, og i saa Henseende maa jeg ganske bestemt helde til den sidste Anskuelse. Naar den ærede Minister fremhævede som Noget, der vel i en ikke ringe Grad kunde svække, hvad jeg formeente at være rigtigt, at man nemlig tidligere havde forholdt sig anderledes, at man saaledes i sin Tid reent havde kuldkastet den bestaaende Ordning af det lærde Skolevæsen og indført en heel ny Revolution, hvorved man aldeles affstæbte den gamle Examen artium og de Studier, som i Forbindelse dermed dreves ved Universitetet, og indrettede det lærde Skolevæsen paa en ganske anden Maade, ja, saa er dette ganske rigtigt, at det skete uden at der udkom nogen særlig Lov derom. Men den ærede Kultusminister vil vistnok erindre deels det Tidspunkt, paa hvilket dette skete, og deels de særlige Forhold, hvorunder disse Forandringer fremstode. Man var dengang endnu meget usikker og uklar med Hensyn til, hvad der overhovedet kunde vedkomme Lovgivningen og hvad ikke. Jeg troer at kunne sige, at man forestillede sig Lovgivningen som Noget, der var indskrænket til at behandle overordentlig vigtige og omfattende Forhold, og at man navnlig ikke saae, hvad der forresten var ganske naturligt, og jeg vil paa ingen Maade modsætte mig eller kritifere den Udvikling, som det Hele har faaet, til hvilke Forhold Lovgivningen kan og maa og bør stige ned, naar iøvrigt Forholdene ere ordnede saaledes som hos os, og derhos maa jeg bemærke, at det heller ikke hengik aldeles upaataalt. Hvis jeg nemlig ikke huster feil, fremkom der en Interpellation — jeg har forvisset mig om, at det forholder sig saa — til Regjeringen om, hvorledes denne havde kunnet ansee sig berettiget til at ordne dette Forhold paa denne Maade, uden at Lovgivningen havde faaet Leilighed til at tage Deel i Afgjørelsen; og da, vel at mærke, kom der et Svar, som var meget betegnende, og som var det, der dengang blev anerkjendt for at være